

Spis treści

Spis treści

Kronika Pieniężna sporządzona na podstawie relacji mieszkańców Pieniężna. 2

Przedmowa. 7

Geneza nazwy miasta. 8

Przyczynek do historii miasta Pieniężna. 8

Pierwsze dwa stulecia. 11

Prawo miejskie Pieniężna z 1653r. 12

Cech rzeźnicki Pieniężna w latach 1711-1760. 15

ŻYCIE TOWARZYSKIE I RODZINNE. 20

ŻYCIE SOCJALNE I RELIGIJNE. 21

Burza podczas jarmarku w 1895r. 21

Pieniężno nad Wałszą. 22

Zamek. 25

Kościół Pieniężna. 26

Kościół parafialny. 26

Kościół św. Jakuba. 28

Dolina Wałszy. 28

Życie kościelne. 34

Katolicka parafia w Pieniężnie. 34

Ewangelicka parafia w Pieniężnie. 35

Dom Misyjny św. Wojciecha. 37

Szpital św. Jerzego. 43

Szkolnictwo. 43

Katolicka szkoła podstawowa. 43

Ewangelicka szkoła podstawowa. 46

Miejska szkoła średnia. 46

Miejska szkoła zawodowa w Pieniężnie. 47

Życie gospodarcze w dawnych i nowszych czasach. 48

Branżowy przegląd zakładów i instytucji miasta Pieniężna. 49

Elektrownia w dolinie Wąlszy. 52

Przedsięwzięcia zarządu miasta w latach 1908-1945. 54

Miejskie zakłady gazowe i wodociągowe. 54

Kanalizacja. 55

Budowa dróg. 57

Budowa mieszkań i osiedli 58

Otwarta pływalnia w dolinie Wąlszy. 60

Budynki szkolne. 60

Pozostałe plany. 61

Praca magistratu. 61

Urzędy. 62

Pieniężno i jego kolej 62

Urząd Pocztowy w Pieniężnie. 66

Ekipa remontowa ds. rozbudowy sieci telegraficznej 67

Sąd rejonowy. 68

Wolne zawody. 69

Adwokaci 69

Lekarze. 69

Weterynarze. 69

Zakłady rolnicze. 69

Historia powstania i rozwój najstarszej stadniny koni 70

w Prusach Wschodnich, Romanowski-Pieniężno. 70

Przedsiębiorstwa przemysłowe. 72

Spółdzielnia handlowa w Pieniężnie. 72

Historia powstania i rozwój 75

Spółdzielni Mleczarskiej Pieniężno. 75

Okręgowa Spółdzielnia Sprzedaży Jaj Królewiec/Prusy, 76

Oddział Pieniężno. 76

Młyn Raffel 77

Tartak Romanus. 78

Fabryka maszyn, odlewnia żeliwa i tartak Schirmmacher 78

Fabryka maszyn „Ermland”. 78

Cegielnia Paul Holzky w Pieniężnie/Prusy Wschodnie. 79

Cegielnia Fuhg. 79

Przedsiębiorstwa specjalistyczne. 79

Przedsiębiorstwo Budowlane Bruno Krause, Pieniężno/Prusy Wschodnie. 80

Przedsiębiorstwo Brukarsko-Budownicze August Glaw.. 81

Przedsiębiorstwa kupieckie i specjalistyczne. 81

Banki 81

Domy towarowe z produktami kolonialnymi 82

Hurtownia Wielobranżowa Paul Holzky, Pieniężno. 83

Hotele i sale. 83

Cukiernie. 84

Kina. 84

Przedsiębiorstwa przewozowe. 84

Sklepy rowerowe. 84

Warsztaty samochodowe. 84

Publiczne stacje benzynowe. 85

Sklepy tekstylne. 85

Sklepy obuwnicze. 85

Sklepy z galanterią i artykułami gospodarczymi 88

Sklepy z wyrobami żelaznymi 88

Sklepy z materiałami budowlanymi 88

Firmy handlujące materiałami opałowymi 88

Apteka. 88

Drogerie. 90

Księgarnie i sklepy papiernicze. 90

Hurtownie wyrobów tytoniowych. 90

Zakłady zegarmistrzowskie i złotnicze. 90

Zakłady rzemieślnicze. 91

Stolarze. 91

Szklarze. 91

Kowale. 91

Zakłady kołodziejskie. 92

Zakłady ślusarskie. 92

Warsztaty hydrauliczne. 92

Warsztaty elektroinstalacyjne. 92

Zakłady zduńskie. 92

Malarze. 93

Piekarze i rzeźnicy. 93

Siodlarze. 93

Zakłady szewskie. 94

Zakłady krawieckie. 94

Fryzjerzy. 95

Cechy w Pieniężnie. 95

Cech piekarzy w Pieniężnie. 95

Cech kowali w Pieniężnie. 96

Cech kołodziejów w Pieniężnie. 96

Życie związkowe w Pieniężnie. 96

Ochotnicza Straż Pożarna w Pieniężnie. 96

Bractwo Kurkowe w Pieniężnie. 97

Kółka śpiewacze. 98

Męskie Kółko Śpiewacze Pieniężno. 99

Męskie Kółko Śpiewacze „Liedertafel” Pieniężno. 99

Znane osobowości 100

Osobliwe postacie Pieniężna. 100

Spostrzeżenia. 101

Konająca ojczyzna – Pieniężno. 104

Upadek Pieniężna. 110

Powojenne Pieniężno. 111

Życie w okupowanym Pieniężnie. 111

Wędrówka doliną Wałszy po klęsce z 1945r. 117

Zakończenie. 119